

Edini slovenski dnevnik
- v Zedinjenih državah.
Velja za vse leto... \$3.00
- Ima 10.000 naročnikov.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily
- in the United States:
Issued every day except
- Sundays and Holidays:

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 101. — ŠTEV. 101.

NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 30, 1913. — SREDA, 30. MAL. TRAVNA, 1913.

VOLUME XXI — LETNIK XXI.

Kralj Nikola nepopustljiv. Gorski polki proti Črnigori.

ČRNOGORSKI KRALJ SE JE IZRAZIL, DA NE DA POD NO-BENIM POGOJEM SKADRA BO RZNI KURZI PADAJO. PREBI-
A VALSTVO MORA ZAPUSTITI KOTOR.

PRIZORI V CETINJU.

KANDIDATURA ESSAD PAŠE. PROTIKANDIDAT ISMAIL
KEMAL BEJ. ŽELEZNICE JE ZASEDLO VOJAŠTVO. CE-
TINJSKI POSLANIK ODPOKLICAN.

London, Anglija, 30. aprila. — Ljeve rodbine v katedralo. Kra-Necka dunajska brzjavka pravi, da je v pondeljek obiskal avstrij. poslanik črniogorskog kralja in (Včeraj smo poročali, da je čr-zahteval, da naj takoj odpokliče svoje vojaštvu iz Skadra.)

Kralj mu je kratko in odločno odgovoril: "Ne!"

Avstrijska vlada se pogaja z Italijanskim kabinetom glede skupnega postopanja. Ako se zaenoma, da bi branilo glavno mesto pred eventualnim napadom avstrijskih čet.

Belgrad, Srbija, 29. aprila. — "Politika" naznana, da je do spel Essad paša s 20.000 moži v Tirano.

London, Anglija, 30. aprila. — Nek član poslaniške konference v Londonu se je izrazil:

"Mi smo že več mesecov vzdrževali evropski mir in prepričani smo, da ga tudi sedaj v teh težkih časih vzdržimo."

Dunaj, Avstrija, 29. aprila. — Poveljnik katarske trdnjave je naznačil prebivalstvu, da mora v teku 48 ur zapustiti mesto. Trdnjavi preti velika nevarnost z gore Lovčena, ki je dobro utrjena in je v posesti Črnogorcev.

Dunaj, Avstrija, 29. aprila. — Avstrija pošije jutri zjutraj črniogorskemu kralju ultimatum. Ako v enem dnevu ne odide črniogorska armada iz Skadra, vider Avstrija s svojimi četami v Črno-goro.

Dunajski poročevalci izjavljajo, da se avstrijska vlada ne bude brigala za druge velesile, ne za poslaniško konferenco v Londonu, ampak sklenila je sama obrnčnati s črniogorsko vido.

"National Zeitung" je priobčila navdušen članek v katerem zahteva, da naj pošije Avstrija vojaštvo pred Belgrad in pred Skader.

Cetinje, Črngora, 29. aprila. — Prestolonaslednika je prebivalstvo silno navdušeno sprejelo. Danilo je izročil kralju Nikolku svečano ključ skadske trdnjave. Nato so se odpravili člani kra-

Bucika povročila smrt.

Bayonne, N. J., 30. aprila. — Družina Edward Farrella, na 124. W. 15. cesti je izgubila včeraj na zelo tragajan način svojega edinega 6 mesecov starega sinkota. O-trok je pobral na teh malo varnostno buelico, česar pa ni mati opazila. Kmalu zatem je pričelo dete grozno vpti, ker je pogolnito buelico. Ko se ga kasneje ope-rirali v Roosevelt bolnišnici je otrok umrl vsed zadobljene rane na želodec, povrčene po bu-eiki.

Jeklarski trust je imel letos 31 marta za 7,468,956 ton naročil.

\$34,426,801 dobija.

Jeklarski trust al U. S. Steel korporacija je zaključila svoje knjige za prvo četrtek 1913. Že dolgo časa ni kazala bilanca tako ogromnega čistega prebitka kar ravn letos in sicer \$34,426,801. Mesece januarja je padlo v nenatisno trustovo malho nekaj nad enajst milijonov dol.: februar 10 1/2 milijonov, marea pa 12 1/4 milijona dolarjev dobička; dobiček se je primeroma z lanskim prvimi četrletjem podvojil.

Jeklarski trust je imel letos 31 marta za 7,468,956 ton naročil.

Krasni in brzi parniki
(Avstro-American proge)

MARTHA WASHINGTON
odpluje v soboto dne 3. maja

Kaiser Franz Josef I.
odpluje v sredo dne 14. maja

večja do Trsta samo 13 dni.

do Trsta ali Reke \$37.00
do Ljubljane \$38.18
do Zagreba \$38.08

Za posebne kabine (oddelki med II. in III. razredom) stane vojna samo \$4.00 včas odprtosti, sa stroke polovica. Ta oddelki posebno društvo pripravljamo.

Vozilne listke je dobiti pri FR. SAKSER, 82 Cortlandt St., New York

Neznosne razmere.

Na Ellis Islandu je prenočilo 2000 ptnikov, čeravno je prostora samo za 1800 ljudi.

Ker se število naseljencev danadnem veča, postajajo tudi razmere na otoku solza vedno stražejo in neznosnejše. Tako je naprimer moralo prenočiti včera v jehat 2000 potnikov, dočim je postelj kvečjemu 1800. Ljudje nimajo zadostnega števila odel, hrana je pod vsako kritiko, zrak je smrdljiv — skratka rečeno: razmere kakor v hlevu.

Včeraj zjutraj je bilo v pristanišču 7600 potnikov godnih za Ellis Island. Odpravili so jih samo 5000, dočim morajo drugi čakati današnjega zaslisanja.

Število uradnikov je veliko premajhno, pisarji niso kos svojemu obširnemu delu, akti zaostajajo, ubogi naseljenci so pa odvisni od milosti in nemilosti paše Williama.

To je površna slika, a je vseeno doližnost žalostna z ozirom na ameriško svoboščino.

Dva slučaja pelagre.

Philadelphia, Pa., 29. aprila. — V neki tukajšnji bolnični obravnavajo dva slučaja pelagre in združni se trudijo najti vzrok te redke bolezni. Prvi slučaj se tika moža, ki se nahaja v zadnjem štadiju bolezni, drugi pa dekllice, pri kateri se je bolezen tudi že popolnoma razvila. Prvi slučaj je Lar Kie Kum, ki se je posebno zanimal za novo kalifornijsko protijaponsko zemljisko predlogo. Vsek dan je kupil številno listov, ki so prinašali vesti o tej bolezni, umrje kakih 75 odstotkov onih, ki obole na tej bolezni. Domnevna se da povzročajo bolezni muhe, ki se v prvi vrsti rede od koruze.

Zadnji nasmehljak.

Garfield, N. J., 30. aprila. — Snoči odigral se je na križišču Erie železnice nad vse žalosten roman dveh mladih zaljubljencev.

Ko je spremjal 23 letni klerk Charles Daval svojo izvoljenko, Miss Mary Martin domov, sta se ločila blizu železniške proge nedaleč od dekletovega stanovanja.

Dskle je bila oddaljena že kakih 30 korakov od svojega zaročenca, ko se je slednji ravno sredi proge obrnil še enkrat smehljaje na-ja; v tem je pa pridril ekspresni vlak in je nešrečnega mladence do celi raztrgal. Deklica je ves ta prizor gledala od daleč ter se je tako prestrelila, da so jo moralni premesti nezavestno v bližnjo bolnišnico. Davaleva poroka imela bi se vršiti že drugi metec.

Iz delavskega sveta.

Polčaj v Auburnu. Uslužbenici nadzorni železnice zahtevajo višjih plač.

Auburn, N. J., 29. aprila. — 150 delavev je začelo zopet delati v tovarni za sukanec International Harvester Co. Štrajka jih še kakih sto, ki prirejajo demonstracijo po mestu. Policija ima dovolj dela, če hoče vzdrževati red.

Boston, Mass., 29. aprila. — Uslužbenici nadzorni železnice so poslali k ravnateljstvu deputacije s zahtevo, da se jim leta 1914. zviša plača za štiri cente na vsako uro. Sedaj imajo 26 centov na uro. Ravnateljstvo jim še ni dogovorilo.

Pittsburg, Pa., 29. aprila. — Pogajanja, med zastopniki "American Flint Glass Workers Union" in med "U. S. Glass Co." so se končala v kristol delavcev. Predkratkum je namreč zaštrajkalo 4000 uslužbenec, ker je družba odpuštila štiri delavce, ki so pri-padalni oseb, da namerava Huerta

zaporedi vojno z Združenimi državami. Odrediti hoče izgon ameriškega poslanika in vseh ameriških konzulov in sicer zato,

ker Združene države nočjo pri-

znamenje pogodbe. Treba bi pa biti pričeti pogajanja glede nove po-

gode.

El Paso, Tex., 29. aprila. — Od vseh strani se poroča o ustajah vredno odredili v fort Rosecrans

20 članov njegovega častniškega štaba. Poveljnik fortu je izjavil da je dobil nalog arretirati častniške Huertove vlade, kakor hitro stopijo na ameriška tla.

San Diego, Cal., 29. aprila. — General Pedro O'eda, poveljnik mehiških vladnih čet pri Na-

eno. Sonora, katerega so pa kon-

stitucionalisti pogiali preko me-

je, je bil včeraj arretiran od vo-

jakov Združenih držav, ko se je hotel podati v Guayamas. Z njim

vredno odredili v fort Rosecrans

20 članov njegovega častniškega

štaba. Poveljnik fortu je izjavil

da je dobil nalog arretirati častni-

ške Huertove vlade, kakor hitro

stopijo na ameriška tla.

El Paso, Tex., 29. aprila. — Pri današnjem zasedanju kongre-

sne zborov se je že sprejelo ne-

kaj točk novih tarifnih predlogov.

Prepovedane so tudi po gledali-

ščih in zabaviščih vse pohujšljive

pesmi ter plesi po gostilnah. Za

slične prestopke je določeno ka-

zen od \$25 do \$100.

Patentna odredba.

Chicago, Ill., 29. aprila. — Pri današnjem zasedanju kongre-

sne zborov se je že sprejelo ne-

kaj točk novih tarifnih predlogov.

Prepovedane so tudi po gledali-

ščih in zabaviščih vse pohujšljive

pesmi ter plesi po gostilnah. Za

slične prestopke je določeno ka-

zen od \$25 do \$100.

Cena vožnja.

Parnik od Austro-Americanana

proge.

LAURA

odpluje dne 10. maja 1913.

Vožnja stane iz New Yorka do:

Trsta in Reke \$34.00

Ljubljane 35.18

Zagreba 35.08

Vožnje listke je dobiti pri

Frank Sakser,

82 Cortlandt St., New York City.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Voditelja kmetov.

(Črtica iz časa kmetovskih uporov. — Spisal M. S.)

I.

Začetkom 16. stoletja so bili za slovensko domovino žalostni časi. Mogočna gospoda, ki je imela takrat vso oblast čez podložnike, mučila je uboge tlačane dostikrat le preveč. Ni se čuditi, da je z bogom tega sicer mirni kmet popustil očalo ter zagrabil za vile, motiko in drugo tako orodje, da je rabi zoper gospoda. Najbolj se jeシリl upor l. 1516. po Dolenjskem in sosednjem Štajerskem ter tam popustil marsik spomin na opustošenem polju in propalih kmetijah. Konec vsem takim uporom je bil običajno za kmete jarem, še hujši od prejšnjega; ki je upornike globoko ponižal in pokazal, da si sami ne smej delati pravice.

V teh burnih in negotovih časih je bilo za Savo, ne dačeč od tam, kjer priteka vanjo zeleno Mirno, veliko kmetijsko poslopje Vrtnikovo. Njega gospodar Matovič je bil po vsej soseski znana za najboljšega gospodarja in vzornega kmeta. A kar je posebno važno: Vrtnik je bil v vsej okolici jedini samostojni kmet. Oženil se je in s hlapcem obdeloval zemljo, katera je bila prav blizu doma. Imel je sina jedinec, ki pa je bil še mlad. Živel si mirno in zadovoljno. Ko se je pri tedaj začelo gibanje zatiranih kmetov na sosednjem Štajerskem, bil je tudi Vrtnik kmalu na strani upornikov, če tudi mu gospoda ni delala krivice. V istih časih je veljal značaj pravega moza dosti več nego li dandanes. Ni se čuditi, da je bil naš Vrtnik kmalu v zvezzi z omnia, ki so se na tihem okoli Brežic posvetovali v zbirali, da udarijo na gospoda. Videl je, kako neusmiljen je dostikrat gospoda ravnala s tlačami, in hotel se j. za njeg postaviti v bran. Ko je bil čul, da se ima pri Brežicah vrsta kmetovske posvetovanje, hitel je tie, da vse natanko pozove. K takemu koraku pa Vrtnika vendar ni vodila le zgolj ljubezen do bližnjega, ampak tudi ponos: nevaximi kmetje so bili imoviti pa ponosni, ker so bili redki.

Bilo je mrzlo jesensko jutro. Gosta meglja je ležala nad Savo, da bi jo človek skoro rezal. Od Vrtnikovega doma zdrdra voz, v kateri sta bila vprežena dva lega konja. Na vozu sedi Vrtnik sam. Hotel je, da bi nihče ne zvedel, kam ga danes vodi pot in s čim se peča, dokler se ne dokonča delo. Med potjo je mnogo premisljal, in koja sta zložno korakala, dokler ju ni vspodbodel z hičem.

Ni se bilo dosti dneva, ko se je ustavil Vrtnik v Krškem. Kmalu se dobita s starim znanecem Ilovarem, Krškim meščanom stare korenine. Pogovarjala sta se nekaj na tihem, kakor bi se bila že davno preje o stvari menila.

"Torej ti greš maravnost v Brežicah?"

"Da."

"In jaz grem s teboj. Samo počakaj me toliko, da se napravim in da kaj pouzijem. Predno bode pol ure, pa sva že onkraj Save."

"Dobro", pravi Vrtnik, "samoglej, da se ne zamudiš preveč; stvar je nujna, in oprezn morava biti."

Kmalu potem sta zopet stekla konja po beli cesti iz Krškega proti Brežicam, kamor se je dano mudilo našima popotnikoma.

Na mestu, katero je bilo že preje dogovorjen, našla sta isti dan mnogo kmetov-velikašev iz vseh bližnjih krajev Dolenjske in Štajerske. Vse je navdajala jedna misel: "Rajši umremo, nego delamo tlači gospodi!" Pozdravljali so se tu iz raznih krajev kmetje, posestniki in tlačani, in sklenili, udariti jo na gospode ter posiskati si pravice. Kdor ne dela, naj ne je", tako so se oglašali nekateri; "gospoda ne dela, niti vendar živi, in kako živi! Vsak dan dobiva vsega v obilje; kar kolik si izmisli, to ima. Mi pa, ki delamo, nismo dostikrat niti ob prazničnih zabele. Stvar se mora predragačiti, in če pademo mi, bode se po boljše godilo vsaj našim otrokom", govorili so zopet drugi. Slednjič pridejo do sklepa. V Konjice, kjer se je vršilo jednako posvetovanje, odplošči se takej poslanec z glasom, da je vse pripravljeno. Med tem časom naj se preskrbi orožje in naznani oddaljenim ljudem, da se gotovo udeleži velikega nastoka na Brežic, glavni tebor gospode.

Vrtnik je oblubil, da vse preskrbi po svoji okolici; tako so obljubili tudi drugi. Ko se še dogovore, da nihče ne izda gospodi teh nakon, razgubili so se kmetje na vse strani. Le nekaj se jih je še dalje posvetovalo, in med temi sta bila Vrtnik in Ilovkar. Dogovorili so se, da se popelje Vrtnik takoj v Konjice naznanit ond izid zborovanja pri Brežicah, in da med potjo pozve, kajko je z gospodo, osobito v Celju. Vrtnik oblubi, da naloga dobro zvrši. Naposlед še Ilovkarju naroče, da po Krškem mestu in v okolici vspodbuja ljudi za upor in čez tri dni sporoči Vrtniku, od njega pa zve poročila iz Konjice in Celja.

Zvečer se je peljal Vrtnik znot sam za Savo proti domu, ter premisljal dogodek tistega dne. Vse je bilo tiho, le šumene savskej valov mu je prihajalo na uho.

II.

Odprto sree in odprte roke in mej za trpečega brata.

Gregorčič.

Po cesti od Krškega proti severu jezdil samoten potnik. Oseidl je konja, ko se je jelo mračiti in je nad reko legla megla, zahajal in urno ostavil starodavno Krško mesto. Ko pride nekolič iz mesta, pusti konju vajeti in mirno na njem sedeč jašč v temno noč naprej. Duša pa mu je bila napoljena s srdom in sovraštvom do gospode. Kadarka zagleda na levi ali desni strani savskega brega grajsčino in v njej svetlo luč, zgora ga pogled v sreči, pa jame govori: "Pač ne bode dolgo veš živeli mirno, kakor ste doslej. Nevihta se vam zbira nad glavami, in treski bodo švigli v kratkem iz nje. One žuljavne roke, ki ste jih sklepali v živnost, oprostite se bodo v kratkem, teda po gorje ti, gospoda! Saj usmiljenja nisi poznala z nam, povsodi je veljala le krušna oblast: ali tvoja oblast se ti bode odvzela za vselej in dala nam, maščenom in kmetom; od nas pa ne pričakuj milosti! Dejde naši so oralji žemlji, preobračali so rjavo prst na vse strani, da so dobili obilnega prideka: ali komu? Jedini gospoda, kateri pa jim ni privočili nikakega poboljšanja. Sedaj leže naši dedje v želji, katero jedino im je privočila gospoda. Grob, jedini grob ostaja tlačanu po trudnopolnemu delu: Ha, gospoda, stvar se skoro predrugači!"

Vspodbode konja. Naš jezdec je bil naš Vrtnik, Krški meščan, ki gre k Vrtniku, da pozve, kako je opravljen, dokler se ne dokonča delo. Med potjo je mnogo premisljal, in koja sta zložno korakala, dokler ju ni vspodbodel z hičem.

Ni se bilo dosti dneva, ko se je ustavil Vrtnik v Krškem. Kmalu se dobita s starim znanecem Ilovarem, Krškim meščanom stare korenine. Pogovarjala sta se nekaj na tihem, kakor bi se bila že davno preje o stvari menila.

"Torej ti greš maravnost v Brežicah?"

"Da."

"In jaz grem s teboj. Samo počakaj me toliko, da se napravim in da kaj pouzijem. Predno bode pol ure, pa sva že onkraj Save."

"Dobro", pravi Vrtnik, "samoglej, da se ne zamudiš preveč; stvar je nujna, in oprezn morava biti."

Kdo pride do Vrtnikovega doma, zavije maravnost na dvorišče, odda ondi konja hlapcu, potem odide v hišo. Ko je bil domači hlapce čul, da je nekdo prijezdi, skoči urno na dvorišče in pozdravi prišleca, gospodarjevega znanca.

"Ta je pa pozno prišel", misli si hlapce sam pri sebi. "Pač ima tehtne opravke; sicer pa je tudi naš gospodar postal nekako sam zase. Gre, pa ne pove nikomur, kam, niti kdaj se vrne. Jaz ne vem, kako se more človek tako izpremeniti."

Tako je modroval hlapec; prisleč Ilovkar je pa bil med tem že v hiši pri prijatelju, ter se že njim pogovarjal o znanih nam rečeh.

"Torej si vse dobro opravil?" vpraša Ilovkar prijatelj.

"Dobro", odgovori Vrtnik, "a situost bude obilo. Zdi se mi, da se gospodi nekaj domneva, vsaj od daleč."

"Kako misliš?"

"Zvedeli so že od nekodaj naše nakane in oborjujejo se proti nam."

"Ne verujem, saj gospoda vendar ne ve prav za prav, kaj namjeramo. Tudi smo se zadnjih posvetovali dovolj na skupinem."

"Res je", veli Vrtnik, "in jaz ne strašim rad a rečem ti, da nam je treba obilo opreznosti, ker sicer je vse stvar brez uspeha. Takih mislij so tudi v Konjicah in rekli so, da moramo paziti na vsako najmanjše gibanje gospode, in ako bi kaj opazili, ne-mudoma naznani tjelek."

"Gotovo je, velim ti, oprezn moramo biti, pa tudi batiti se ne smemo ničesar, dragi Vrtnik, zato, kaj, ako se kolikaj zbojimo, po-nas je, in vse naše delo se poruši na nas. Gospoda se bode sicer branila na vse moči, ej, pa nikanje misli, da se nam ne posreči naš poskus! Jaz pa somišljenci moji v Krškem smo vsi za geslo: 'Rajši umremo, nego delamo tlači gospodi! Dovolj so nam že ško.'

dili, sedaj naj se pokore pod trdimi našimi pestmi. Ako sedaj ne dosežemo svoje stvari, izgubljeni smo za vselej. A ne budi nam žal, saj delamo za dobro stvar, za pravico."

Tako sta se pogovarjala Vrtnik in Ilovkar pozno v noč. Svetlki, ki jima je razsvetljala temoto, jela je že skoro pojmati, kar oponi Ilovkarja, da mu treba zopet oditi.

Hlapec pa je med tem večkrat prisel na dvorišče pogledat, ali se gori luč v sobi ali ne, in ugibal je, kaj bi pač mogla ta dva skupaj imeti, da se pogovarjata tako dolgo in noč. Ravnko je stal sredи dvorišča, ko se luč v sobi premakne, in zdi se mu, da odhaja tuje. Urno skoči v hlev ter se vlezne naravnost v posteljo in se dela, kakor bi spal. Prijatelja prideta: "Grajsčanski hlapec je bil nedaj", in te mu niso šle iz glave.

Vrtnik je po odhodu prijateljev odšel v sobo in kmalu zaspal. Njegov hlapec pa ne tako. Čul je besede gospodarjeve: "Grajsčanski hlapec je bil nedaj", in te mu niso šle iz glave.

"Pst, molči!", pravi sedaj Vrtnik polglasno prijatelju, "hlapec utegne čuti, in veš, grajsčanski hlapec je bil nedaj."

Vrtnik dregne hlapca, in ta se ogliši, kakor da bi se bil ravnoravn, skoči pokoncu ter hiti odvezat konja.

"Torej zdrav!" veli Vrtnik, "do Krškega ni ravno prav daleč, kmalu bodeš doma; stori vse, kar svra se dogovorila."

Zadnje besede je izgovoril Vrtnik bolj tiho, ali vendar jih je čul hlapce, ki pa se je delal še bolj zaspangan ter šel v hlev nazaj.

Ilovkar je jedzil zopet proti Krškemu v gosti megli, ki se je prostiral nad Savo. Premisljal je vso stvar in bil precej navdušen, ker sta bila v Vrtniku večkrat pogledala v kupiec in pila na zdravje kmetov in ujihovskega upora proti gospodi. Sam ni vedel, zakaj je tako hitro prišel v mestno. Njegov konj je pri prvi hiši vzbudil petelinu, da je zamahal s perutnicami in zapel svojo navdušno pesem, oznanjuječ novo ju-

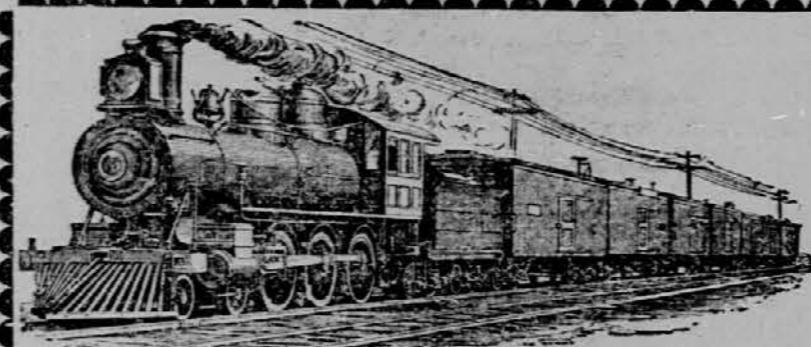
tro. Vrtnik je po odhodu prijateljev odšel v dvorišče pogledat, ali se gori luč v sobi ali ne, in ugibal je, kaj bi pač mogla ta dva skupaj imeti, da se pogovarjata tako dolgo in noč. Ravnko je stal sredи dvorišča, ko se luč v sobi premakne, in zdi se mu, da odhaja tuje. Urno skoči v hlev ter se vlezne naravnost v posteljo in se dela, kakor bi spal. Prijatelja prideta: "Grajsčanski hlapec je bil nedaj", in te mu niso šle iz glave.

"Kaj vraka pomeni to?", dejal je sam pri sebi, "nisem li bil veden zvest? Sem li zato kaj slabši, ako sem pošteno služil v grajsčini? Ej, Vrtnik, morda se še kdaj pokesa, da si izusti take besede in nisi zaupal poštenemu hlapcu. Morda bi ti bil kdaj še dober tvoj hlapec, ki je nekaj sluzil v grajsčini."

"Konec prihodnjič."

Najboljša Slovensko-angleška slovnica.

Prirejena za slovenski narod, s sodelovanjem več strokovnjakov, je založila Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt St., New York, N. Y. Cena v platnu vezani \$1. Rojaki v Cleveland, O. dobé isto v podružnici Fr. Sakser, 6104 St. Clair Ave., N. E.

NAZNANOLO.

Vsem našim cenjenim naročnikom naznajamo, da budem do sedaj naprej imeli cene naših pristnih domačih pijač, priobčene od časa do časa v časopisu "Glas Naroda".

Brinjevec	zaboj	12 steklenic	\$13.00
Tropinjevec	"	"	12.00
Slivovka	"	"	12.00
Cognac	"	"	12.00
Kneipovo grenko vino	"	"	6.00

Cena na galone.

Slivovka	galona	\$2.75
Tropinjevec	"	2.75
Cognac	"	2.75
Whiskey	"	2.00
Vino domače rdeče	"	.50c

Ako bi kdo izmed rojakov rad zvedel cene drugih pijač, ktere niso tukaj priobčene, ga prosimo, da naj se pismeno na nas obrne. Pri večji naročbi znaten popust. POSTREŽBA TOČNA.

Za obila naročila se priporoča,

The Ohio Brandy Distilling Co.
6102-04 St. Clair Ave., Cleveland, O

Pozor slovenski farmerji!

Vsled občne zahteve, smo tudi letos naročili večje število

pravih domačih

KRANJSKIH KOS.

V zalogi jih imamo dolge po 65, 70 in 75 cm. Kose so izdelane iz najboljšega jekla v znani tovarni na Štajerskem. Iste se pritrđijo na kosišče z rinkami.

Cena 1 kose je \$ 1.10.

Kedor naroči 6 kos, jih dobi po \$1.00.

V zalogi imamo tudi klepalno orodje iz finega jekla;

cena garniture je \$1.00.

Pristre "Bergamo" brusilne kamne po 30c. kos.

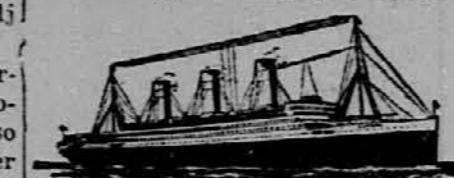
Pri naročitvi nam je naznani poleg pošte postaje tudi bližno železniško.

Naročiln priležitosti je denar ali Postal Money Order.

Slovenic Publishing Co.

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Hamburg-American Line.

Edina direktna proga med

NEW YORKOM in HAMBURGOM,

PHILADELPHIO in HAMBURGOM,

BOSTONOM in HAMBURGOM

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

URADNIKI:

Predsednik IVAN GERM, 507 Cherry Way or Box 57, Braddock, Pa.
 Podpredsednik: IVAN PRIMOŽEC, Ely, Minn., Box 641.
 Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn., Box 424.
 Pomorni tajnik: MIHAEL MIRAVINEC, Omaha, Neb., 1224 So. 15th St.
 Blagajnik: IVAN GOUCHE, Ely, Minn., Box 105.
 Zaupnik: ALOJS VIRANT, Lorain, Ohio, 1700 E. 28th St.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN J. IVEC, Joliet, Ill., 920 No. Chicago St.

NADZORNIKI:

ALOJS KOSTELJIC, Salido, Colo., Box 533.
 MIHAEL KLOHUCHAR, Calumet, Mich., 115 — 7th St.
 PETER SPEHAR, Kansas City, Kans., 422 No. 4th St.

POBONIKI:

IVAN KERZINSIK, Burdine, Pa., Box 135.
 FRANC GOUCHE, Chisholm, Minn., Box 715.
 MARTIN KOČHEVAR, Pueblo, Colo., 1219 Eller Ave.

Vsi dopisi naj se pošljajo na glavnega tajnika, vse denarne pošiljatve pa na glavnega blagajnika Jednoti.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Grozen roparski umor pod Gorjanci. Iz Novega mesta poročajo: Dne 10. aprila popoldne se je po Novem mestu raznesla vest o strašnem zločinu, ki se je baje izvršil v Brusnici, oziroma pri Tolstem vrhu. Glasom teh vesti je neki lopov oropal neko žensko ter ji pri tem s sekiro presekal vrat. Žrtev tega dvojnega zločina je že umrla. Kaj in koliko je na tej vesti resnica, se ob tem trenutku ne da dognati. Tolikoj je gotovo, da se je zgodil popoldne na lice mesta odpeljal sodna komisija, obstoječa iz preiskovalnega sodnika, dveh sodnih zdravnikov, zapisnikarja in bajek tudi funkcionarja drž. pravdinštva. Žrtev tega zločina je po vsej okolici znana Zagorčeva Čila. Bila je čez 70 let starca, slabotna ženica-sunčica. Imela je vinoigrad in hram pod cerkvijo sv. Roka, ki spada k Tolstemu Vruhu. Popreje je živila v Suhadolu v bajki, toliko časa bivala tam, dokler je sploh mogla zlesti izpod podrtje. Potem se je preselila v svoj hram k sv. Roku. Tudi takoj ni imela prostora, sposobnega za človeka. Brez peči, brez oken, na tleh si je postala s škupno in tako prehila celo zimo. Pečala se je s prekuševanjem jajce, in ker je bila silno skopu in v svojih potrebljivosti, si je prihranila nekaj denarja. Nekateri pravijo, da mora imeti denar v kaki hrgniličici, drugi, ki jo bolje poznajo, pa so menjajo, da svojih prihrankov niti katoliškim hrgniličim niti zaupala, ampak ga je shranjevala pri sebi, takor to delajo taki skopi ljudi. Dne 8. aprila so jo še videli pri njenem hramu. Potem pa je ni bilo več na izprugled. Eni so mislili, da je šla kam za svojo kupčijo. Ko je pa le ni bila nikjer opaziti, so sli v hram pogledat. In tu so jo našli v groznejšem položaju. Bila je sklonjena na svoji "postelji", kakor bi bila hotela vstati, tako da je eno nogo imela precej v klečečem stanju iztegnjeno, drugo istotako naprej. Najbrže jo je ropar dobil na ležišču ponoči, jo za prvo silo udaril po glavi, pri čemer se je dvignila z ležišča, morda vsled grožnje, da naj mu izroči denar, ga kleče proslila, naj se reve usmili. Skoro gotovo je tudi kričala, vsled česar ji je lopov prerazil pod goltancem vrat, in sicer kakor pripovedujejo, do približno do pod ušes. Na eni roki so se spoznali tudi blatin odstiki. Iz tega eni sklepajo, da ji je lopov stopil z blatinom čevljem na roko, ko se je dvignila z ležišča, da ji je tem ložje prerazil vrat. Drugi pa menijo, da jo je zločinec napadel že kje zunaj, kjer se je oblatila vsled dežja (tisti dan je res deževalo), potem pa jo je zanesel v hram ter tam položil, kakor so jo potem našli. Govorijo se o roparskem umoru. To je vsej v toliko opravičeno, ker morilcev pri takih slabotnih starci ni mogel drugače namens zasedovati, kakor umoriti in oropati jo. Drugo vprašanje pa je, če je morilcev dosegel svoj pravi namen, če je namreč dobil kaj denarja pri nji. Kakor pride pripovedujejo, se je po dejanju našel še pri nji denar. Pri vprašanju, kdo je storilec, je takoj padel sum na nekega pojavljaka, ki je imel tod okoli večkrat opraviti z ženskami.

Napadli so 22 let starega dečka, Frana Stiglics v Puštu. Napadli so 22 let starega dečka, Frana Stiglics v Puštu.

in slovenski jezik. Včasih si privzame tudi imena, n. pr. Josip Kellert. Okrajna sodnina ga je izpustila, ker se mu v času, ko biva na Kranjskem, ni moglo do kazati kaznivo dejanje.

Zaradi se je Fr. Luznar, nadučitelj na Primskovem pri Kraju, z gd. Karlo Sajovčevu iz Kraja.

40 let učitelj. Dne 13. aprila je praznoval svoj štiridesetletni učiteljski jubilej na II. mestni deklinski soli v Ljubljani g. Anton Razinger. Na drugo mestno desko sole je vstopil dne 13. aprila 1873 kot suplent in je ostal vseh 40 let na istem mestu. G. Anton Razinger je pisal tudi več šolskih knjig za ljudske šole in je svoj čas slovel kot izborni pevec pri "Slovenski Glasbeni Matici".

Postni nabiralnik so dobili 1. aprila v Kotredetu, politični o-kraji Litija.

Država podpora. Kmetijsko ministrstvo je dovolilo sporazumno z notranjim ministrstvom 50,000 K podpore, da se pomore vinogradnikom na Kranjskem, prizadetim vsled lanskih uium, z dobovno galice in zvepla po zničeni.

Premembra posesti. Ena izmed najstarejših gostiln v Novem mestu je takozvana Brunerjeva gostilna. Pred par leti jo je kupil Nace Koščak in jo je lani prodal neki klerikalni družbi. Ko se je to zazvedelo, so izostali povečin napredni gostje, družba, ki je goštino kupila, se je pa skesa. Pravda ni imela uspeha, ker je kupcev izreceno kupil gostilno in posestvo za družbo, družbe pa ni bilo mogoče tožiti, ker se je sploh ne da tožiti kot politično stranko. Posledica temu je bila, da je brišel Koščak na kant. Dne 9. aprila t. l. je bila prodana na javni dražbi, pa ne protstoljui, Koščakova hiša z vrtom vred. Izdražil jo je Gustav Murn, trgovec v svečar v Novem mestu, za 11,310 K. Če bo obdržal tudi kondicijo, ni gotovo; želeti pa bi bilo, ker je tam najlepše k-gljische, krasen vrt in ker je to ena najstarejših in najbolje renomiranih novomeških gostiln.

Iz Tržiča. Dr. Karel Baron, grajskič pri Sv. Katarini nad Tržičem, bode napravil že letos ozkočirno električno železniceto, katera boda izpeljana od njegove žage pri Sv. Katarini ob bregu Bistricie do kraja "Medvede" v njegovih gozdih. Prevažal se bode les iz gozdov in imenovani žagi, pa tudi druge stvari, karor krm za živino. Proga boda dolga kakih 5—6 km ter se je z delom pomalem že pričelo.

Zatiški samostan je dobil novega opata; izvoljen je bil prior v Mehreravu pater Bernard Widmann.

Medvedoy nagrobnik. Profesor Peruzzi v Splitu je naslovil nagrobnik za grob pesnika Ant. Medveda. Spomenik predstavlja sarkofag iz sivega kraškega marmora, v katerem je vdelan relief iz belega kamna. Na reliefu je Orfej v spremstvu dveh genijev in pastirčev-pevcev s piščalko. Iz srede reliefsa se dviga antični dobrasti in Kristov monogram. V dnu spomenika na grobovno glavo je lira. Skozi potragene strune se dviga kača. Ob straneh stojita na podstavku dve kameniti živni, ob katerih kipita dve cipresi.

Za novo železniško progo Novo mesto-Metlika naročila je železniška uprava pri avstrijskih tovarnah 12 lokomotiv (od teh 5 za brzovlako) za 1,055,000 krov, nadalje 51 vagonov, in sicer 20 za prevažanje oseb, 6 službenih in 25 vozov za blago v skupni eni 905,000 K. Tovarne imajo načrte v ponesrečenega z njim prepeljali v delčno bolnično, kjer so še nezavestnega izročili. Gnez je vozil zunino in je baje epileptičen.

Umrli so v Ljubljani: Josip Košnerl, izdelovalec drož, 40 let. — Fran Triller, dminar, 64 let. — Terezija Zupan, šivilja, 51 let. — Fran Kopac, hlapec, 30 let. — Deželnični bolnici: Matija Bitone, bivši krojč, 70 let; Primož Kosice, posstnik, 43 let.

Umrla je v Dobropoljah Marija Berdavs, roj. Šteh, v 62. letu življenja dobe.

Mlad samourokec. Pri usnjarski tvrdki Deu v Tržiču se je na stranišču obesil 18letni vajenc.

Pravijo, da se mu je omračil um. Aretirali so v Krškem Viktorja Reil radi postopanja, ker se je dognalo, da je bil že večkrat radi raznih prestopkov kazovan.

Izdaja se za umetnega slikarja, oskrbnika, profesorja, sollicitatorja itd. Govori nemški, hravški

mi enako število rojakov vsakih deset let. Zlasti bi morali poznti te številke vsi slovenski intelektualni, ki se bodo morali priceti bolje zanimati za ta nas najvažnejši problem nego se zanimajo sedaj. — Ljubljanski "Slovenec" k temu dostavlja: Za izseljavanje se prvi nas vladu silno mučila brigă. Zdi se, kakor bi ji bilo popolnoma vseeno, ali ostane krepko kmečko ljudstvo doma ali pa gre na tuje.

ŠTAJERSKO.

Kaj dela alkohol! V Dramnih so širje fantje smrtnočravnino ranili pridnega fanta Josipa Pečnika, ki je vsled bolečin v brezški bolnišnici umrl.

Z alkoholom se je zastrupil. Zidar Fran Bobek je prisel pijan v pekarijo Frana Vranetiča v Rajhenburgu in se vlegel na nezakrnjeno peč. Drugi dan so ga našli mrtvega. Umrl je vsled zastrupljenja z alkoholom.

Nesreča. V Hrastniku je nedavno strojevodja Josip Jamniker, ko je dal železniški čuvaj Lovrenc Golon signal, da je proga prusta, več vagonov z veliko naglico po stranskem tihu spustil. Konec stranskega tira sta bila na drugem vagonu zaplena železniška delavec Lovrenc Vinček in Vincenc Sedlar z razlaganjem premoga. Premikajoči vagoni so tako močno zadeli ob onega s premogom, da je skočil vagon iz tira in delavec je prejel daleč v stran vrglo. Vinček je težko poškodovan, medtem ko je zadobil Sedlar lahke poškodbe na glavi. Strojnika Jančnika je čuvaj Golonu so naznani.

V Savo skočil v strahu pred kaznijo. 60letni rudar Marko Šulin iz Loka pri Trbovljah je prisel nedavno v mesnico Jakoba Božiča v Trbovljah v trenutku, ko ni bilo nikogar notri, pobral je izpredala polno pest srebrenega in nikelnastega denarja. Ko je ravno hotel uteti, ga je zagrabil neki delavec, ki je tatvino zapazil. Naznani je tatu gospodaru, ki je opazil, da mu manjka 40 K. Storilec, oče šestih neprekobiljenih otrok, je iz strahu pred kaznijo skočil v Savo in utonil.

Kje je denar? Cesar je že mesec novembra leta 1912 nakazal pogorelecem pri Sv. Kungoti v župniji Hajdin 4000 K podpore, pa jih dosegel še niso prejeli. Kam je torej ta denar izginil?

NAZNANILO.

Slovenske katoliške podporni društvo SV. JOZEFA št. 12 J. S. J. za Pittsburgh-Allegheny, Pa. in okolico ima avto-redne sejne vsako drugo nedeljo v mesecu na 674 ulici.

Vse denarne posiljatve odsotnih članov, naj se pošljajo samo v edino članski Frank Straus, 1012 High St. Allegheny, Pa.

II. tajnik: Nik Forše, 1 Crab St. Murray Hill, Allegheny, Pa.

Blagajnik: Fran Straus, 1012 High St. Allegheny, Pa.

Zastopnik: Vincenc Volk, Tel. St. 28, Allegheny, Pa.

Odbornik: Jakob Laurčič, 4517 Carroll St., Pittsburgh, Pa.

Anton Lokar, 25 Troy Hill Road, Allegheny, Pa.

Frank Petts, 119 Banner Alley, Pittsburgh, Pa.

Tračinska preglejednica:

Fran Strniša, 1 Kickenbach St., Allegheny, Pa.

John Bosnjar, 182 — 42 1/2 St., Pittsburgh, Pa.

Zastavinoš: John Mestnak, 206 Chestnut St., Allegheny, Pa.

Pišite na:

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

c2 Cortlandt St., New York City

PRIDITE NA KRAJ, KJER VAS ČAKA SREČA.

Na dnevniški mestni v Crivitz, Marinette County, Wisconsin.

Kupite svojo farmo naravnost od lastnika, ne plaćajte agentom dobička. Imam nekaj najboljše zemlje za farme v Wisconsinu naprodaj, na lahka odplačila, v bližini vaših rojakov. Zemlja je izvrstna ter rasle na ajev vsakovršno žito, rž, detelja, vse vrste trave, zelenjave in izobilju. Zemlja je posebno ugodna za sadno drevje, jabolka, črešnje. Uspevajo tudi vse vrste jagod najboljše kvalitete. Pridite v Crivitz in pokažem to lepo pokrajino. Obiskali boste svoje rojake v njihovih novih domovjih. Zapomnite si, da vam plačam vožnjo in stroške, ako kupite od mene zemljo. Za vse informacije pišite naravnost lastniku. Kupite tikete za C. M. & St. P. želez. do Ellis Jet.

Theo. Kersten,

MARINETTE CO.

CRIVITZ, WIS.

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje po čistih 4 3/4 %.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.

Naš dopisnik za Zjednjene države je tvrdka

FRANK SAKSER, 82 Cortlandt St., New York.

50.000 knjižic zastonj možem.

Vsaka knjižica je vredna \$10.00 bolnemu človeku.

Ako tražite na kateriki možki bolezni, želite, da takoj pišete po to čudežno knjižico. V lahko razumljivem jeziku vam ta knjižica pove, kako se na domu temeljiti zdravi sifilis ali zastupljenje krv, živčna slabost, zguba spolne krasti, revmatizem ali kostobol, organske bolezni, želodec, jetra in bolni na obistih in v mehurju. Vsem tistim, kateri so se našli in naveči vseh vplivajočih brezvskih vspeskah, da je ta besprečna knjižica vredna stotine dolara. Ona vam tudi pove, zakaj da trpiš, da je tako dovoljno prideti do trdnega zdravja. Tisoč mož je zato bilo perfektno zdravje, tele-namoč in poživljenje potem te dragocene knjižice, ki je začela znati.

Popolnoma zastonj. Mi pišemo tudi poštnino. Pošljite nam vsi natrani naslov še danes, na kar vam mi pošljemo na knjižico v vašem materinem jeziku popolnoma zastonj.

Pišite nam ta odrezek še danes. Dr. JOS. LISTER & CO., Aus. 702 Northwestern Blvd., 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.

Gospodje: Zanimali se ponudila, s katero nudite Vašo knjižico brezplačno, in prosim, da mi to pošljete takoj.

Ime: _____ Pošta: _____ Država